

Udruženje TERRA'S

Udruga TERRA'S/TERRA'S Egyesület/Association TERRA'S

Trg cara Jovana Nenada 15, 24000 Subotica, Srbija

Telefon ++ (381) (0)63 73 75 361

E-mail: terras@terras.org.rs

www.terras.org.rs

Subotica,

3.3.2025.

IZVEŠTAJ O RADU UDRUŽENJA TERRA'S U 2024. GODINI

PROJEKTI

1) 20. Međunarodni festival organskih proizvoda BIOFEST 2024. – Gradska uprava Subotica i Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu

Jubilarni 20. Međunarodni festival organskih proizvoda BIOFEST, održan je 8. i 9. oktobra 2024. godine, ali je 9. maja 2024. godine promovisan i predstavljen na IT danima koje organizuje INSPIRA grupa. Od prve manifestacije koju je Udruženje TERRA'S organizovalo 2005. godine, najvažniji cilj jeste rast organske proizvodnje, tako da BIOFEST predstavlja središte poslovnog povezivanja, susretanja i razgovora kako unaprediti uslove za njen dalji razvoj. Festival promoviše organsku proizvodnju sa aspekta održivog razvoja i zdravlja ljudi, kao i razmene iskustava i uspostavljanja privredne saradnje u regionu. Na BIOFEST-u je održana izložba, promocija i degustacija organske hrane 15-tak organskih proizvođača. Održana su dva polučasovna predavanja za potrošače uz degustaciju na teme: "Samo sertifikovan proizvod je organski i kako ga prepoznati" i „Pravilnoj ishrani – uvrstite u jelovnik proso“. I ovoga puta za pripremu slatkog dela jelovnika za degustaciju su bili zaduženi budući poslastičari, učenici Hemijsko-tehnološke škole Subotica. „Dan organskih farmi“ je bio na Bio-farmi Sabolča Tružinskog, na kojoj je održan seminar za poljoprivrednike iz Srbije i Mađarske. Pored edukacije i informisanja, BIOFEST je usmeren na stručno sagledavanje različitih tema organizovanjem panel-diskusije. Ovoga puta eksperti iz Srbije i Mađarske su podelili svoja iskustva u proučavanju značaja održive (organske) proizvodnje u okviru zelene ekonomije sa posebnim osvrtom na klimatske promene. Kao i do sada važna ciljna grupa su mladi. Tako su srednjoškolci, ali i svi ostali zainteresovani film "Bliski susret ruralne prirode - VÁROSON KÍVÜLI TALÁLKOZÁSOK".

Pokrovitelji manifestacije su Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i Grad Subotica.

2) „Klimatske promene – globalni fenomen sa uticajem na lokalnu“, Gradska uprava Subotica

Klimatske promene su stvarnost koja donosi veliki rizik i ugrožava bezbednost. Iako je to globalni fenomen, efekti se osećaju na lokalnu i tiču se svakog pojedinca. Stoga je cilj projekta da se razvija javna svest o uzrocima i posledicama klimatskih promena, te informisati kako se ublažava njihov negativni uticaj na život ljudi i životnu sredinu. Međutim, izostajanje sveobuhvatne kampanje dovelo je do toga da veliki deo javnosti u našoj zemlji nema jasnu sliku o ovoj temi, ali ni o merama koje je potrebno sprovesti da bi se ublažile negativne posledice klimatskih promena. Stoga je neophodno kontinuirano informisanje, posebno na lokalnu. To se postiglo kroz ovaj projekat medijskom promocijom i organizovanjem panel-diskusije.

3) „A gde vam je zelenilo?!“, Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Vlada Ujedinjenog Kraljevstva, preko Trag fondacije

Cilj projekta je bio da se informisanjem i edukacijom različitih ciljnih grupa i lobiranjem kod donosioca odluka utiče da se ubrzaju i povećaju aktivnosti na ozelenjavanju grada, primenom postojećih dokumenata i donošenjem novog strateškog dokumenta, što bi dovelo do poboljšanja nege i održavanja starih i podizanje novih zelenih prostora koji imaju veliku ulogu u očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva, životne sredine i biodiverziteta, a u

uslovima klimatskih promena dobijaju sve veći značaj, jer će predstavljati mesta u urbanim sredinama koja će građani sve intezivnije i češće koristiti.

Desetomesečni projekat je započet 1. avgusta 2024. godine, ali je stopiran odlukom predsednika SAD 24. januara, te su preostala sredstva morala biti vraćena.

4) Projekat pod sloganom „Dete je duhovni tvorac nas odraslih!“ - Izgradnja "Senzorna bašta iz dečijih mašta" koji je Udruženje TERRA'S realizovalo sa Školskim centrom sa domom učenika „Dositej Obradović“ uz podršku AMETEK fondacije Projekat je započeo 2022. godine, ali je kasnila izgradnja nadstrešnice, došlo je do pomeranja rokove zbog problema sa investitorom. Projekat je završen uz ulaganje sopstvenih sredstava Udruženja TERRA'S, a predmet /tužba protiv investitora Vidana Lukovića "Sičan Dubrava" iz Ivanjice je predata advokatu Milanu Predojeviću. Rešenje suda je prosleđeno sudu u Čačku i izvršiteljima i proces povraćaja sredstava je još uvek u toku.

OSTALE AKTIVNOSTI

- Uz podršku OEBS Misije u Srbiji Regionalni Arhus centar Subotica i Udruženje TERRA'S su 26.6.2024. godine organizovali okrugli sto na kojem je promovisana publikacija "Pregled ulaznih tačaka Arhus centara za promovisanje zelene ekonomske kulture među poslovnom zajednicom kroz održiva rešenja, zelene prakse i IT alate koji imaju za cilj ublažavanje uticaja klimatskih promena u Srbiji".

- Regionalni Arhus centar Subotica i Udruženje TERRA'S su 24. jula 2024. organizovali Ekološku panel diskusiju na temu „Klimatske promene – menjaju ekološku svest javnosti“. Održava se u okviru ECO DOX i debatnog programa 31. Paličkog festivala evropskog filma.

ČLANSTVO:

Udruženje TERRA'S i Regionalni Arhus centar Subotica su članovi sledećih mreža:

- Na inicijativu pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo 2021. godine je osnovana Radna grupa za unapređenje mera podrške za razvoj organske proizvodnje u Vojvodini. U 2023. godine nije održan ni jedan sastanak.

- Predstavници TERRA'S-a su članovi i Saveta za organsku proizvodnju formiranog od strane resornog ministra, a sastanci nisu organizovani od 2019. godine.

- Nacionalni konvent o Evropskoj uniji - neformalna organizacija deluje u skladu sa misijom da bude aktivna podrška procesu pristupanja Srbije u Evropsku uniju. Konvent je od samog početka svog rada imao aktivnu ulogu na evropskom putu Srbije.

- Mreža Zelena stolica je dobrovoljno učlanjene organizacija koje žele da se povežu i okupe oko vrednosti zaštite životne sredine, solidarnosti, rodne ravnopravnosti i međusobne profesionalne i uljudne komunikacije.

Prof. dr Tomislav Sudarević

Удружење TERRA'S

(Handwritten signature)